

**LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-03-02 Nr. 429-56
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. lapkričio 15 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu buvo apgadintas pareiškėjo automobilis „AUDI A6 Y“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), (toliau – automobilis). Pareiškėjas 2025 m. lapkričio 17 d. apie žalą informavo eismo įvykį sukėlusio asmens transporto priemonių valdytojo civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką, šis pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (toliau – TPVCAPD) sutartį užregistravo bylą Nr. CLT4502532. Internetu registruodamas žalą pareiškėjas pažymėjo, kad nori gauti draudimo išmoką pinigais į sąskaitą banke, sutiko pats padaryti ir pateikti automobilio ir jo sugadinimų nuotraukas, automobilio dokumentus.

2025 m. lapkričio 18 d. draudikas, atlikęs pirminį vertinimą, nustatė šiuos automobilio sugadinimus: priekinio bamperio, priekinio dešinio sparno, priekinio dešinio ratlankio, priekinio dešinio žibinto ir posparnio. Pareiškėjui buvo pateiktas 1 772,52 Eur (be PVM) draudimo išmokos pasiūlymas, tačiau su juo pareiškėjas nesutiko.

Draudikas, įvertinęs pareiškėjo pateiktą papildomą informaciją apie automobilio sugadinimus bei dalių kainas, taip pat atsižvelgęs į tai, kad pareiškėjas pasirinko automobilio neremontuoti, vadovaudamasis Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių¹ (toliau – Taisyklės) 15 punktu, perskaičiavo pareiškėjui mokėtiną draudimo išmoką.

Remiantis draudiko eksperto sudaryta remonto sąmata, buvo apskaičiuotos būtiniosios remonto išlaidos (be PVM), reikalingos atkurti sugadintą turtą į iki įvykio buvusią būklę. Į sąmatą įtrauktas priekinio bamperio, dešinės pusės priekinio žibinto, priekinio dešinės pusės sparno, priekinio dešinės pusės posparnio, priekinio dešinio rato guolio korpuso, rato guolio ir priekinio dešinio ratlankio keitimas, dažytų dalių perdažymas bei visi susiję ardymo, surinkimo, dažymo darbai ir medžiagos. Galutinė draudiko apskaičiuota 2 718,92 Eur dydžio draudimo išmoka 2025 m. gruodžio 8 d. buvo pervesta į pareiškėjo nurodytą banko sąskaitą.

Pareiškėjas draudikui elektroniniu paštu nurodė, kad nesutinka su draudiko sprendimu draudimo išmoką apskaičiuoti vadovaujantis naujų neoriginalių detalių kainomis, taip pat nurodė, kad draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, į remonto sąmatą turėjo įtraukti ir sugadinto slenksčio remonto išlaidas.

Draudikas pareiškėjui nurodė neturintis pagrindo perskaičiuoti draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo automobiliui padarytą žalą.

Draudiko teigimu, teisinis reguliavimas ir teismų praktika numato, kad vien tik aplinkybė, jog asmuo turi teisę į nuostolių atlyginimą, nesuteikia pagrindo šią teisę realizuoti bet koku būdu, t. y. nesilaikant proporcingumo ir ekonomiškumo principų. Draudikas neprivalo atlyginti nuostolio didžiausiomis ar didesnėmis nei rinkoje kainomis, juo labiau kad faktinis automobilio remontas nėra atliekamas, išlaidos, kurių atlyginimo reikalauja pareiškėjas, nėra tinkamai pagrįstos. Draudikas dar kartą informavo pareiškėją apie galimybę atlikti automobilio remontą

¹ Patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795.

pasirinktoje remonto įmonėje, su kuria draudikas derintų remonto darbų sąmatą, pagal kurią automobilio remonto išlaidos būtų atlyginamos tiesiogiai remonto įmonei.

Pareiškėjas nesutiko su tokiu draudiko sprendimu ir argumentais, todėl kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą išmokėti pareiškėjui ne mažesnę nei 5 000 Eur draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo automobiliui dėl įvykio padarytą žalą, 6 procentų metines palūkanas nuo įvykio dienos, skirti draudikui baudą už nesąžiningą praktiką ir žalos mažinimą.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Jame draudikas pakartojo atsakyme į pareiškėjo pretenzijas išdėstytus argumentus ir aplinkybes ir prašė pareiškėjo reikalavimą laikyti nepagrįstu.

Draudiko teigimu, žala, padaryta asmens turtui, nesant įstatyme nustatytų ar leistų išimčių, turi būti atlyginama laikantis visiško nuostolių atlyginimo principo, kurio esmė ta, kad žalos atlyginimu turi būti siekiama ją patyrusį asmenį grąžinti į iki pažeidimo buvusią padėtį.

Draudikas laikosi pozicijos, kad tuo atveju, kai transporto priemonė po eismo įvykio faktiškai nėra remontuojama autoservise (dėl to ginčo nėra), draudikas, remdamasis teisės aktų reikalavimais, žalos dydį iš esmės nustato teorinių skaičiavimų būdu, įvertindamas turto sugadinimo (sunaikinimo) laipsnį, keičiamų detalių kiekį bei reikalingų darbų apimtį. Be to, pagal teisės aktų nuostatas, draudiko teigimu, žalos dydis tokiais atvejais apskaičiuojamas nustatant būtinas turto remonto išlaidas (be PVM), kurių reikia atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki buvusios prieš eismo įvykį, pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais.

Draudiko teigimu, atkurti automobilio būklę ir vertę, buvusią iki įvykio, galima remontui naudojant tiek originalias naudotas, tiek naujas neoriginalias, tiek naujas originalias dalis, tačiau sugadintas dalis keičiant naudotomis originaliomis ar naujomis neoriginaliomis dalimis pareiškėjas nepatirtų papildomų išlaidų, palyginti su tuo, jei reikėtų sumokėti dalių nuvertėjimo dalį (40,94 proc.), keičiant naujomis originaliomis dalimis.

Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjas sugadintas dalis, kurias būtina keisti, gali įsigyti savo nuožiūra, faktiškai patyręs didesnes išlaidas, nei įvertino bendrovė, gali pateikti tai patvirtinančius įrodymus (dokumentus). Tokiu atveju draudikas žalos dydį įvertintų pakartotinai ir, esant pagrindui, galėtų atlikti priemoną.

Papildomai atsiliepime draudikas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjo reikalavimas atlyginti dešinės pusės apatinio slenksčio, kėbulo standumo elemento sugadinimus, esančius automobilio apačioje, šalia priekinio dešinio rato, yra nepagrįstas. Draudikas nustatė, kad toje vietoje eismo įvykio metu sugadinimai negalėjo būti padaryti, toje vietoje susidūrimo nebuvo apskritai, o slenkstis iki įvykio jau buvo sugadintas anksčiau.

Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad surinko pakankamai duomenų ir pagrįstai apskaičiavo draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtą žalą, todėl prašė pareiškėjo reikalavimus atmesti kaip nepagrįstus.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau - Ginčų nagrinėjimo taisyklės) 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių nesutarimas kilo dėl: 1) automobilio remonto išlaidas atlyginančios draudimo išmokos dydžio; 2) draudiko atsisakymo atlyginti automobilio priekinio dešinio slenksčio remonto išlaidas; 3) pareiškėjo draudikui keliamo reikalavimo sumokėti pareiškėjui 6 procentų metines palūkanas.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti: 1) ar draudikas tinkamai nustatė ir pagrindė draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio pareiškėjo automobiliui padarytų sugadinimų būtinąsias remonto išlaidas; 2) ar draudikas pagrįstai atsisakė atlyginti automobilio priekinio dešinio slenksčio remonto išlaidas; 3) ar draudikui kyla pareiga pareiškėjui sumokėti 6 procentų metines palūkanas.

1. Dėl draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio pareiškėjo automobiliui padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio pagrįstumo

TPVCAPD reguliuojamas Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis.

Pagal TPVCAPDĮ 2 straipsnio 5 dalį, eismo įvykio žala laikoma per eismo įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir (ar) neturtinė žala arba žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio padarinys, o pagal 2 straipsnio 23 dalį, žala nukentėjusio asmens turtui – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala, kurios dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka. Taisyklių 6 punkte įtvirtinta, kad eismo įvykio metu padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (toliau – Civilinis kodeksas), TPVCAPDĮ, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojo pateiktus dokumentus dėl žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų šiose Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, o TPVCAPDĮ 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Šią nuostatą atkartoja ir Taisyklių 13 punktas, kuriame, be kita ko, detalizuota, kad gali būti atsižvelgiama ir į įmonės, turinčios teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus turto remonto išlaidų skaičiavimus ar remonto išlaidų pagrindimo dokumentus.

Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais. Taisyklių 15 punkte taip pat nustatyta, kad sugadintos detalės ir (ar) dalys gali būti remontuojamos, jeigu po remonto jos atitiks techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo pasirenka kitą remonto būdą – detales ir (ar) dalis, kurios gali būti suremontuotos, pakeičia naujomis, atsakingas draudikas ar Biuras neatlygina visų tokio remonto išlaidų, o žala apskaičiuojama pagal būtinas remonto išlaidas.

TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog atsakingas draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio draudimo išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

TPVCAPD priklauso nuostolių draudimo rūšiai, todėl jo tikslas yra kompensuoti nukentėjusio trečiojo asmens patirtus realius nuostolius. Atsižvelgiant į TPVCAPD sutarčių kompensacinę paskirtį ir nuostolių draudimo sutartyse įgyvendinamą Civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą, žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį.

Teisingas žalos atlyginimas reiškia tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustačius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės. Kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita.² Nustatant nukentėjusio trečiojo asmens turtui padarytą žalą, turi būti atsižvelgiama į visas individualias aplinkybes ir vadovaujamas TPVCAPD tikslu kompensuoti nukentėjusio trečiojo asmens patirtus realius

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015.

nuostolius, nepažeidžiant šio asmens teisės į teisingą žalos atlyginimą bei nepatiriant papildomų išlaidų dėl nuo nukentėjusio trečiojo asmens nepriklausančių priežasčių.³

Nagrinėjamu atveju šalys neginčija Įvykio pripažinimo draudžiamuoju, tačiau pareiškėjas nesutinka su draudiko apskaičiuotu draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo automobilio remonto išlaidas, dydžiu.

Pažymėtina, kad, pagal kasacinio teismo praktiką, kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti⁴.

Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Ginčų nagrinėjimo taisyklių 24 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėjas turi įrodyti, kad draudiko apskaičiuota išmoka automobiliui atkurti yra nepagrįsta, nepakankama tam, kad būtų atlyginti pareiškėjo patirti nuostoliai. Draudikas, atvirksčiai, turi pagrįsti, kad jo atlikti skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi priimdamas sprendimą dėl draudimo išmokos, yra teisingi, o nustatytas galutinis atlygintinos žalos dydis atitinka visiško nuostolių atlyginimo principą.

Kaip matyti, mokėtinos draudimo išmokos dydį draudikas grindžia rinkoje esančių naujų neoriginalių dalių ir naudotų originalių dalių kainomis. Draudikas pažymi, kad aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus atitinka ne tik naujos originalios dalys, tačiau ir alternatyvios⁵ dalys, o nepažeistos naudotos originalios dalys yra analogiškos automobilio sugadintoms dalims, todėl sugadintas automobilio dalis keičiant tokiomis dalimis jo būklė atkurama iki buvusios prieš įvykį.

Draudikas paaiškino, kad taikyta pažeistų automobilio važiuoklės dalių keitimo kaina apskaičiuota, vadovaujantis naujų neoriginalių dalių kainomis, esančiomis Lietuvos rinkoje. Nustatyta „RIDEX“ gamintojo dešinės pusės rato guolio korpuso kaina - 202,89 Eur be PVM, gamintojo „Fischer's Automatische Gussstahlkugelfabrik (FAG)“ priekinio dešinio rato guolio kaina - 44,46 Eur be PVM⁶. Įvertinus pateiktus duomenis, nėra pagrindo daryti išvadą, kad draudikas rėmėsi netinkamų detalių, kurios neužtikrins saugos reikalavimų, kainomis.

Iš draudiko pateiktų duomenų matyti, kad draudikas likusių naudotų originalių dalių kainas iš dalies vertino atsižvelgdamas į pareiškėjo pateiktą informaciją.

Lietuvos bankui pateiktais duomenimis (pareiškėjo ir draudiko susirašinėjimo elektroniniu paštu duomenys), pareiškėjas iš pradžių nurodė, kad priekinis dešinės pusės ratlankis kainuoja 420 Eur, tačiau vėliau jau reikalavo 932 Eur su PVM. Draudikas laikėsi pozicijos, kad 420 Eur kaina yra teisinga, pagrįsta ir pakankama įsigyti kitą naudotą, nesugadintą originalų ratlankį, nes Lietuvoje tokių ratlankių kainos rinkoje prasideda nuo 100 Eur.

Dėl priekinio dešinės pusės žibinto pareiškėjas iš pradžių pats nurodė, kad naudotas originalus žibintas kainuoja 700 Eur su PVM, todėl draudikas, vertindamas žalos dydį, šią sumą perskaičiavo be PVM ir nustatė, kad žibinto kaina siekia 580 Eur be PVM. Vis dėlto vėliau pareiškėjas pakeitė poziciją ir pateikė reikalavimą atlyginti naujo originalaus žibinto kainą su PVM, nurodydamas kainas nuo 1 190 Eur iki 1 350 Eur. Draudikas nekeitė savo vertinimo dėl taikytinos žibinto kainos.

Taip pat draudikas nurodė, kad naujų neoriginalių priekinio bamperio ir priekinio dešinės pusės sparno kainos rinkoje prasideda atitinkamai nuo 73,70 Eur su PVM ir 74,80 Eur su PVM, o draudikas žalos vertinime šių dalių kainas nustatė atitinkamai 300 Eur be PVM (bamperio) ir 250 Eur be PVM (sparno).

Draudikas tiek pareiškėjui elektroniniu paštu, tiek Lietuvos bankui pateikė nurodytų Lietuvos rinkoje esančių automobilio dalių pardavimo skelbimų ištraukas, todėl, Lietuvos banko vertinimu, nėra pagrindo nesutikti, kad draudiko apskaičiuotos keičiamų naudotų originalių dalių kainos ne tik atitinka rinkoje esančias vidutines dalių kainas, tačiau neretai jas ir viršija.

Sutiktina su draudiko argumentu, kad draudimo išmokos apskaičiavimo būdas, automobilio remonto kainą nustatant ne pagal oficialaus atstovo nustatytas naujų originalių dalių

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018 ir kt.

⁵ Alternatyvios (dar vadinamos analoginėmis, neoriginaliomis) yra automobilių (ar kitos technikos) atsarginės dalys, kurias gamina ne pats automobilio gamintojas, o kiti nepriklausomi gamintojai, siūlantys pigesnes, bet kokybiškas alternatyvas su platesniu pasirinkimu, jos tinka daugeliui modelių.

⁶ Draudikas paaiškina, kad gamintojo „RIDEX“ dalys atitinka taikomus standartus, gamintojas „Fischer's Automatische Gussstahlkugelfabrik (FAG)“ yra viena seniausių ir pirmaujančių alyvinių guolių gamintojų, įsteigta Vokietijoje.

kainas, o pagal naujų neoriginalių dalių ir nepažeistų naudotų originalių dalių kainas, nepažeidžia nei teisės aktų, reglamentuojančių žalos nustatymą, nei pareiškėjo interesų, tačiau labiau atitinka prievolių vykdymo ekonomiškumo principą.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad „automobilis turėjo naują, idealios būklės adaptacinį žibintą (reali naujo originalaus kaina 1 190 – 1 350 Eur)“, tačiau nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių, kad priekinis žibintas buvo naujas, ne naudotas, o draudikas nepagrįstai apskaičiavo žalos dydį pritaikydamas naudoto originalaus žibinto kainą.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas reikalauja draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtą žalą, skaičiuoti vadovaujantis vien tik naujų originalių dalių kainomis ir nurodė tokių dalių kainas, tačiau nepateikė jokių objektyvių įrodymų, pagrindžiančių nurodytas dalių kainas, taip pat nenurodė, ar dalių kainos nurodytos su PVM, ar ne.

Draudikas, siekdamas papildomai pagrįsti apskaičiuotą draudimo išmokos dydį, atliko papildomą palyginamąjį žalos vertinimą, vietoje naudotų originalių dalių, žalos dydį perskaičiavo vadovaudamasis naujų originalių dalių kainomis. Draudikas atliko rinkos tyrimą, siekdamas nustatyti, kokios yra naujų originalių dalių vidutinės kainos rinkoje, ir Lietuvos bankui pateikė palyginamajam skaičiavimui panaudotų naujų originalių dalių vidutinių kainų iš alternatyvių tiekėjų be PVM sąrašą. Vadovaudamasis minėtu sąrašu, naudodamas „Audatex“ programą, draudikas parengė palyginamąją sąmatą. Pagal palyginamosios sąmatos duomenis žalos dydis buvo perskaičiuotas taikant naujų originalių dalių kainas ir joms pritaikius 40,94 proc. nusidėvėjimo (nuvertėjimo) koeficientą. Nustatyta, kad skirtumas tarp draudiko atlikto žalos vertinimo (ir faktiškai išmokėtos draudimo išmokos) ir pagal palyginamąją sąmatą apskaičiuotos sumos (iš naujų originalių dalių kainos atėmus nusidėvėjimą) sudaro 62,37 Eur be PVM, t. y. vos 2,2 proc. daugiau, nei draudikas buvo įvertinęs ir išmokėjęs pareiškėjui.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo automobilis nėra naujas⁷, sutiktina su draudiko argumentu, kad rinkoje yra tinkamos kokybės naujų neoriginalių ir naudotų originalių dalių, tinkančių pareiškėjo automobiliui. Aplinkybę, jog yra galimybė reikiamas dalis įsigyti pigiau, patvirtina ir draudiko pateikti parduodamų dalių skelbimų duomenys. Duomenų, kad automobilio dalių keitimas naujomis neoriginaliomis ar naudotomis originaliomis dalimis būtų negalimas ar objektyviai pažeistų pareiškėjo interesus, nėra pateikta. Taigi, draudikas pagrįstai taikė neoriginalių ir naudotų detalių kainas, apskaičiuodamas žalą.

Remiantis minėtu galiojančiu teisiniu reguliavimu (Taisyklių 15 punktas), pareiškėjui nepateikus duomenų apie faktiškai patirtas remonto išlaidas (taigi ir PVM), draudikas pagrįstai draudimo išmoką skaičiavo be PVM.

Įvertinus byloje esančius įrodymus, sutiktina su draudiko pozicija, kad, vadovaujantis ekonomiškumo žalos atlyginimo principu, žala turi būti atlyginama efektyviausiu ir racionaliausiu būdu, kuris leidžia atkurti transporto priemonės būklę iki įvykio, nepatiriant perteklinių išlaidų. Draudikas privalo atlyginti realią, pagrįstą žalą, tačiau neprivalo apmokėti brangesnio remonto ar dalių, jei yra objektyvi galimybė atlikti remontą pigiau – t. y. naudojant techninius reikalavimus atitinkančias naudotas ar neoriginalias dalis.

Atsižvelgiant į ginčo byloje nustatytas aplinkybes bei vertinant byloje esančių įrodymų visumą, konstatuotina, kad draudimo išmoka, atlyginanti pareiškėjo automobiliui įvykio metu padarytą žalą, buvo apskaičiuota tinkamai, todėl pareiškėjo reikalavimas draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtą žalą, skaičiuoti vadovaujantis vien tik naujų originalių dalių kainomis laikytinas nepagrįstu ir atmestinas.

Konstatuotų aplinkybių kontekste svarbu pažymėti, kad draudikas, pareiškėjui pateikus objektyvius įrodymus, patvirtinančius, kad už apskaičiuotą draudimo išmoką faktiškai nebuvo galima atkurti jam priklausančios transporto priemonės į iki įvykio buvusią būklę, žalos dydį turėtų įvertinti pakartotinai..

2. Dėl draudiko atsisakymo atlyginti automobilio priekinio dešinio slenksčio remonto išlaidas pagrįstumo

Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio pareiškėjo automobiliui padarytą žalą, į skaičiavimą

⁷ Pirmos automobilio registracijos data – 2011 m. rugsėjo 15 d.

visiškai neįtraukė⁸ struktūrinio dešinės pusės slenksčio remonto išlaidų, todėl reikalauja, kad draudikas atlygintų ir žalą slenksčiui.

Draudikas savo ruožtu tvirtina nustatęs, kad pareiškėjo automobilio struktūrinis dešinės pusės slenkstis buvo apgadintas kitomis, su įvykiu nesusijusiomis, aplinkybėmis.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodė, kad struktūrinio slenksčio remontas arba keitimas kainuoja 1 000–1 600 Eur. Pareiškėjas pateikė UAB „Lauda motors“ 2025 m. lapkričio 21 d. Defektinį aktą Nr. LAU 20251121 ir automobilio sugadinimų nuotraukas ir nurodė, kad defektų akte aiškiai parašyta „sugadintas slenkstis“, o pateiktose nuotraukose iš apačios matosi deformacija ir įlinkimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas, nurodydamas struktūrinio slenksčio remonto arba keitimo kainą, nepateikė jokių objektyvių duomenų, patvirtinančių, kad nurodytos dalies keitimo kaina yra būtent tokia, kokią nurodė pareiškėjas.

Visų pirma sutiktina su draudiko atsiliepime nurodomu argumentu, kad pareiškėjo pateiktame UAB „Lauda motors“ defektų akte nurodyti visi vizualiai matomi automobilio dalių sugadinimai, t. y. užfiksuoti visi egzistuojantys pažeidimai, tačiau vien tik sudarytas defektų aktas savaime nepatvirtina, kad visi jame užfiksuoti sugadinimai yra susiję ir buvo padaryti būtent eismo įvykiu metu, t. y. nėra pagrindo teigti, kad dėl visų šių sugadinimų atsakomybė kyla draudiko apdraustos transporto priemonės valdytojui. Pažymėtina, kad remonto įmonės darbuotojai, apžiūrėdami transporto priemonę ir rengdami defektų aktą, paprastai siekia užfiksuoti visus transporto priemonei padarytus sugadinimus, tačiau nevertina konkretaus draudžiamąjį įvykiu aplinkybių ir apžiūros transporto priemonės sugadinimų tarpusavio ryšio bei sąsajos su konkretaus eismo įvykiu aplinkybėmis, neapžiūri kito eismo įvykyje dalyvavusio automobilio ir kt.

Be kita ko, draudiko ekspertai atliko įvykiu aplinkybių ir automobilio sugadinimų vertinimą bei nustatė, kad slenksčio vietoje aktualaus eismo įvykiu metu sugadinimai negalėjo būti padaryti. Draudikas Lietuvos bankui pateikė draudiko ekspertų parengtą automobilio sugadinimų aukščio, vietos ir pobūdžio vertinimą, kuriame sulyginus abiejų transporto priemonių sugadinimų vietas, aukščius, pobūdį buvo nustatyta, kad eismo įvykiu kaltininko automobilio galinio buferio sugadinimai yra daug aukščiau nei pareiškėjo automobilio dešinysis apatinis slenkstis.

Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad ant pareiškėjo automobilio priekinių dešinės pusės durelių ir priekinio dešinio sparno galinės dalies zonos virš dešinio slenksčio pažeidimo tame pačiame aukštyje kaip priekinio bamperio ir sparno sugadinimai, kurie susiję su eismo įvykiu, kitų pažeidimų nėra. Tai reiškia, kad, nesant tęstinių pažeidimų virš dešinio slenksčio defekto, darytina išvada, kad toje vietoje susidūrimo nebuvo apskritai, todėl ne tik aukščiau nesutampa, bet ir apskritai susidūrimas tarp abiejų automobilių baigėsi ties priekiniu dešiniu ratu.

Draudiko vertinimu, pareiškėjo automobilio dešinysis slenkstis jau buvo sugadintas anksčiau. Sugadinimo nuotraukose aiškiai matosi buvusio remonto požymiai, atšokęs, išsipūtęs, aptrupėjęs storu sluoksniu anksčiau uždėtas ant slenksčio glaistas. Draudikas pažymėjo, kad glaistas atšokęs, sutrupėjęs iš apatinės slenksčio dalies ties dugnu, o ne ties šonine slenksčio dalimi, todėl kaltininko automobilis niekaip negalėjo kliudyti pareiškėjo automobilio slenksčio ties dugnu, net jeigu abu automobiliai būtų susidūrę toje vietoje. Jeigu slenkstis būtų kliudytas esant tokiam ankstesnio remonto brokui, kai glaistas išsipūtęs, atšokęs, susidūrimo metu būtų iškart visas suskaldytas ne tik iš apačios, bet ir aukščiau ties priekinėmis durelėmis.

Draudikas Lietuvos bankui pateikė ir 2025 m. lapkričio 15 d. Eismo įvykiu aplinkybių aprašą (toliau – eismo įvykiu deklaracija), kuriame yra pažymėti ir aprašyti draudiko apdrausto automobilio (įvykiu kaltininko) sugadinimai (galinis bamperis), pažymėti pareiškėjo automobilio sugadinimai – tik priekinis buferis ir priekinis dešinės pusės sparnas. Pareiškėjas eismo įvykiu deklaraciją patvirtino savo parašu.

Pažymėtina, jog civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema sprendina tikimybų pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra. Atkreiptinas dėmesys,

⁸ Draudikas Lietuvos bankui pateikė papildomus paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad 2025 m. lapkričio 28 d. sudarytoje automobilio remonto darbų sąmatoje nebuvo įtrauktas nei paties slenksčio, nei slenksčio plastikinės apdailos remontas, nes, kaip jau minėta, buvo nustatyta, kad žala slenksčiui negalėjo atsirasti dėl ginčui aktualaus įvykiu. Pareiškėjui nesutikus su tokiu draudiko sprendimu, draudikas, siekdamas geranoriškai susitarti, priėmė išimtinį sprendimą atlyginti už slenksčio apdailos minimalų remontą ir dažymą, naujoje sąmatoje į automobilio remonto kaštus įtraukiant ir slenksčio apdailą.

kad pareiškėjas nei pretenzijoje draudikui, nei kreipimesi į Lietuvos banką nesirėmė jokiais objektyviais įrodymais, patvirtinančiais faktą, kad automobilio struktūrinis dešinės pusės slenkstis buvo sugadintas būtent deklaruojamo eismo įvykio metu.

Lietuvos banko nuomone, tiek draudiko ekspertų parengtas automobilio sugadinimų aukščio, vietos ir pobūdžio vertinimas, tiek draudiko paaiškinimai ir kiti Lietuvos bankui ginčo šalių pateikti duomenys yra pakankami teigti, kad žala automobilio dešinės pusės slenkščiui įvyko kitomis, nei nurodo pareiškėjas, aplinkybėmis, ne dėl aktualaus eismo įvykio, todėl draudikas pagrįstai nevertino minėto sugadinimo, apskaičiuodamas draudimo išmokos dydį.

3. Dėl pareiškėjo keliamo reikalavimo sumokėti 6 procentų metines palūkanas pagrįstumo

Kreipimesi pareiškėjas reikalavo įpareigoti draudiką pareiškėjui sumokėti 6 procentų metines palūkanas nuo įvykio dienos, tačiau niekaip nepagrindė šio reikiamo reikalavimo.

Pastebėtina, kad pagal CK 6.210 straipsnyje nustatyta, jog terminą įvykdyti piniginę prievolę praleidęs skolininkas privalo mokėti penkių procentų dydžio metines palūkanas už sumą, kurią sumokėti praleistas terminas, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato kitokio palūkanų dydžio (1 dalis). Kai abi sutarties šalys yra verslininkai ar privatūs juridiniai asmenys, tai už termino praleidimą mokamos šešių procentų dydžio metinės palūkanos, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato kitokio palūkanų dydžio (2 dalis).

Ginčiui aktualiame TPVDAPD įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad draudikui pavėluotai išmokėjus draudimo išmoką kyla pareiga mokėti delspinigius. Pažymėtina, kad šioje ginčo byloje pareiškėjas neįrodinėjo pavėluoto draudimo išmokos mokėjimo.

Nesant nei faktinio, nei teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimą dėl palūkanų taikymo, jis atmestinas kaip nepagrįstas.

Į esminius šalių išdėstytus argumentus atsakyta, o kiti šalių nurodyti argumentai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą.⁹

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.